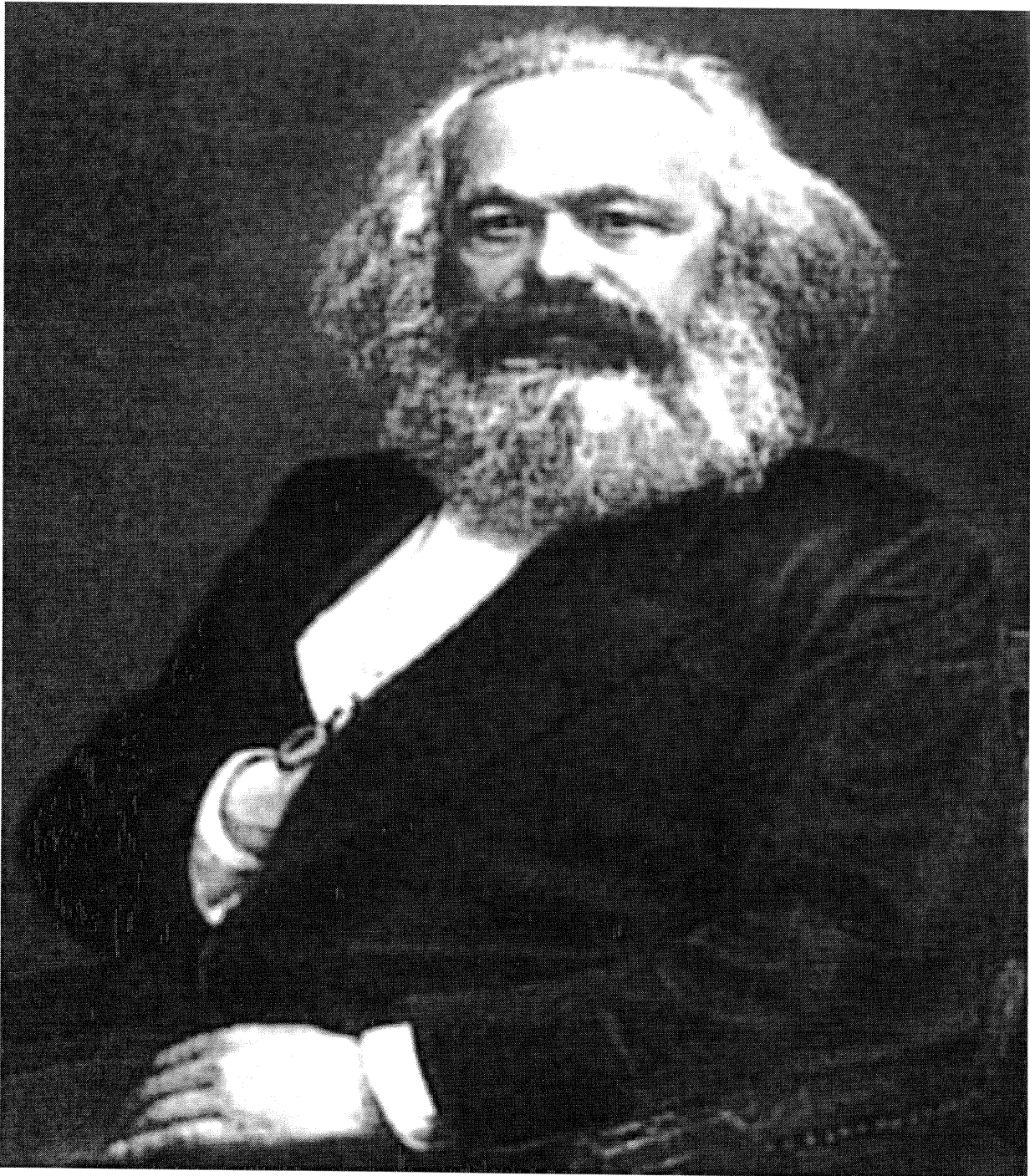

Religionskritik med Marx

At Synopsis 2010

Religion og Samfundsfag

Problemformulering

Religion er noget der fylder meget i nutidens samfund, den ligger til grund for diskussioner, uenigheder og endda krige. I Danmark har religionens rolle ændret sig markant de senere år. Det synes jeg kunne være interessant at undersøge:

Hvad er religionens rolle i nutidens samfund, og kan Marx' religionskritiske gennembrud, fra 1800 tallet, forklare tendenserne i nutidens samfund, sammenlignet med en mere moderne teori?

Problemstillinger

For at kunne besvare min problemformulering, skal jeg først have besvaret disse spørgsmål:

1) Redegørende

Præsentation af Marx's teorier, med udgangspunkt i Feuerbach.

Hvordan var der tale om et gennembrud?

2) Analyserende:

Hvad betyder en marxistisk læsning for forståelsen af bjergprædiken?

3) Diskuterende:

Hvilken rolle har religionen i dag? Og hvad er forskellen på Giddens' og Marx' tanker omkring religionens rolle i samfundet?

Materialer:

Religion i Det Senmoderne Samfund: Lise Ludvigsen og Poul Storgård Mikkelsen, Systime 2007.

Religion og Kultur – en grundbog: Andreasen m.fl., Systime 2005 (2. Udgave).

Religionskritik og ny teknologi: Jes Nysten, Gjellerup og Gad 1984.

<http://teo.au.dk/csr>.

Teori / Metode:

I diskussionsdelen vil jeg ved hjælp af Giddens og Marx undersøge religionens rolle kvalitativt. Gennem dette kan jeg ikke generalisere om samfundet, men jeg kan få nogle hypoteser omkring emnet. For at kunne generalisere skal vi bruge kvantitative metode, som vi får gennem landsdækkende undersøgelser. Disse fungerer godt til konstatering af tilstande i det danske samfund som helhed, men giver os derimod ingen forklaringer. På denne måde arbejder de to metoder sammen, og sikre os et samlet billede af det samfundsfaglige aspekt af vores emne.

I den religionsfaglige analysedel af opgaven, vil jeg benytte mig af den hermeneutiske cirkel. Helt konkret laver jeg en Marxistisk læsning, som bygger på den forståelse jeg har opnået gennem læsning af tekster henholdsvis af og om Marx. Jeg kan også se den Hermeneutiske fremgangsmåde gennem hele opgaven, da jeg blandt andet har fået en ny forståelse af Marx' budskab efter at have læst om hans samtid.

Delkonklusionen

Præsentation af Marx's teorier, med udgangspunkt i Feuerbach.

Feuerbach har individet i centrum i sine tanker omkring religion. Han mener at gud er skabt af mennesket som et ideal, baseret på mennesket egne tanker om et godt menneske. Menneskene tillægger guden de bedste menneskelige egenskaber. Religion er et resourcespild, og vores fokus burde i stedet være på det jordiske og mellemmenneskelige.

Til forskel fra Feuerbach er Marx' religionskritik udarbejdet som en del af en samfundskritik. Marx mener at religion er et symptom på en fejludvikling i samfundet, og er et direkte resultat af klassesamfundets undertrykkelse. Gud og religion tjener som undertrykker af arbejderklassen, og prædiker underdanighed og lydighed. Dvs. at arbejderne finder sig i de pinsler de oplever i dette liv da de er lovet et bedre liv i himlen. Dette håb forhindrer den undertrykte klasse i at gøre oprør mod deres undertrykkere.

Hvordan er der tale om et gennembrud?

Tankerne omkring en menneskeskabt gud er revolutionerende. Tidligere var det ikke legitimt af stille spørgsmål ved eksistensen af en gud. Der er heller ikke blevet gået til religion, på en videnskabelig måde, som Marx og Feuerbach gør i deres kritik. De analyserer altså religionen ud fra andet end bare et åndeligt og filosofisk syn.

Hvad betyder en marxistisk læsning for forståelsen af bjergprædiken?

I gennem en marxistisk læsning af bjergprædiken kan jeg konkludere, at bjergprædiken let kan ses at være af undertrykkende karakter. Når Jesus prædiken på bjerget, læses med Marx' tanker i baghovedet, som en opfordring af de fattige til at forblive fattige. Den taler mod en arbejderrevolution men for, at man skal elske sine fjender og vente til næste liv med at få retfærdighed og et godt liv. Lad dig blive undertrykt, er en del af budskabet.

Hvilken rolle har religionen i dag? Og hvad er forskellen på Giddens' og Marx' tanker omkring religionens rolle i samfundet?

Det fremgår klart af statistikkerne fra teologisk institut i Århus, at religionens rolle i Danmark i det senmoderne samfund er mindre end tidligere.

Giddens tanker, omkring religionens rolle og dens tilbagegang, understøttes af den teknologiske udvikling. I en globaliseret verden skal de religiøse traditioner i højere grad legitimeres over for andre, da man på grund af den teknologiske udvikling, oftere vil støde sammen med folk af anden overbevisning end en selv. På Marx' tid var der store klasseforskelle, hvilket han beskrev som årsagen til den udbredte religiøsitet. I dag er klasseforskellene blevet mindre, og derfor er det i tråd med Marx teori at religiøsiteten er på tilbagetog.

Men med en marxistisk synsvinkel vil man i dag mene, at religionens tilbagetrækning skyldes de bedre vilkår for de laveste klasser, mens Giddens derimod mener, at udviklingen bunder i den teknologiske udvikling og globaliseringen.

Konklusion**Hvad er religionens rolle i nutidens samfund, og kan Marx' religionskritiske gennembrud, fra 1800 tallet, forklare tendenserne i nutidens samfund, sammenlignet med en mere moderne teori?**

Jeg fandt ud af, at religions rolle er på tilbagegang i det danske senmoderne samfund. Derudover fandt vi ud af, at Marx' teori godt kan benyttes til at forklarer religionens rolle i nutidig kontekst. Det fremgår heraf, at Marx ikke er forældet. Giddens forklaring på udviklingen af religionens rolle modsiger ikke Marx', men har dog stadig et andet syn på sagen. Ingen af de to teorier kan umiddelbart falsificeres.